

Список використаних джерел:

1. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века (В поисках практикоориентированных концепций) / Б. С. Гершунский. – М. : Изд-во «Совершенство», 1998. – 608 с.
2. Сазоненко Г. С. Педагогіка успіху (досвід становлення акмеологічної системи ліцею) / Г. С. Сазоненко. – К. : Гнозис, 2004. – 684 с. 375

УДК 378:37.011.3-051

*Чекан Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Біровчак Олеся Олександрівна,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Питання активізації навчальної діяльності студентів відносяться до числа найбільш актуальних проблем сучасної дидактики. Активізувати, згідно з тлумачним словником С.І. Ожегова, - спонукати до активності, посилюючи діяльність, оживити.

Активність виступає як важлива умова формування у студентів потреби в знаннях, оволодінні вміннями інтелектуальної діяльності, самостійності, забезпечення глибини і міцності знань.

У педагогіці активність розглядається як якість особистості, що виявляється в діяльності. У «Педагогічній енциклопедії» активність розуміється як найважливіша риса, яка проявляється в здатності «змінювати навколишню дійсність» відповідно до власних потреб, поглядів, цілей. Як особливість особистості людини активність проявляється в енергійній, інтенсивній діяльності, у праці, навчанні, різних видах творчості, в спорті, іграх і т.д.

У психології активність розглядається в двох аспектах: в особистісному плані, як стан і якість особистості, що характеризується здатністю і готовністю до активних зовнішніх і внутрішніх дій, і як певний вид діяльності.

Активність особистості - здатність людини виробляти суспільно значущі перетворення в світі на основі присвоєння багатств матеріальної та духовної культури, що виявляється в творчості, вольових актах, спілкуванні.

Основною формою прояву активності людини, її соціального призначення, способом пізнання навколишньої дійсності є діяльність. Тому в психології активність розглядається у взаємозв'язку з діяльністю, як динамічна умова її становлення.

Р.С. Немов вважає, що діяльність можна визначити як специфічний вид активності людини, спрямований на пізнання і творче перетворення навколишнього світу, включаючи самого себе й умови свого існування.

Загальна теорія діяльності, що розробляється філософією, психологією, соціологією та іншими науками, для сучасної теорії і практики навчання є методологічною, теоретичною та реально-практичною основою, здатною забезпечити вирішення завдань, поставлених сучасним інформаційним суспільством перед загальноосвітньою та вищою школою.

Особливе значення в зв'язку з цим набуває навчальна діяльність. Навчальна діяльність є одним із специфічних видів людської діяльності. Вперше поняття навчальної діяльності як певне поняття було введено в роботах Л.С. Виготського, С. Рубінштейна, А.Н. Леонтьєва.

У психолого-педагогічній літературі розуміння навчальної діяльності досить широке та неоднозначне. Цій проблемі присвячені роботи Л.С. Виготського, П.Я. Гальперіна, В.В. Давидова, Д.Б. Ельконіна, Н.Ф. Талізїна, А.Н. Леонтєва, І.І. Ільєсова, В.Я. Ляудїс, Г.Н. Александрова та ін.

Навчально-пізнавальна діяльність - це основний вид діяльності студентів. При цьому вона, на відміну від навчально-пізнавальної діяльності дошкільнят і школярів, у студентів вона є значно самоскерованою. У зв'язку з цим проблеми ефективної організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів вищих навчальних закладів вимагають до себе підвищеної уваги з боку дослідників.

Навчально-пізнавальній діяльності студентів вищих навчальних закладів і питань, безпосередньо пов'язаних з нею, присвятили дослідження багато вчених, серед них С.І. Архангельський, Ю.К. Бабанський, М.М. Анцибор, В.Я. Ляудїс, А.А. Вербицький, Н.Ф. Талізїна, П.І. Підкасистий та ін.

Ю.К. Бабанський визначає навчально-пізнавальну діяльність як «систему пізнавальних дій студента, спрямованих на рішення навчально-виховних завдань, ... в ході навчання відбуваються узагальнення, аналізуються зв'язки і встановлюються відкриті в науці закони та закономірності».

На відміну від Ю.К. Бабанського, більшість вчених трактують поняття навчально-пізнавальної діяльності дещо ширше. Це пояснюється тим, що воно розглядається ними також з точки зору виховання і формування активної і творчої особистості, здатної до саморозвитку, самовиховання в процесі навчання.

На думку П.І. Підкасистого в процесі навчально-пізнавальної діяльності «студенти не тільки засвоюють предметні знання і вміння, а й опановують способами дій щодо вивченого предметного змісту». Тієї ж думки дотримується і В.В. Давидов.

Згідно Д.Б. Ельконіна, «навчальна діяльність - це діяльність, що має за своїм змістом оволодіння узагальненими способами дій у сфері наукових понять. Така діяльність повинна спонукати адекватними мотивами».

Деякі вчені пов'язують навчально-пізнавальну діяльність з постановкою і рішенням навчально-пізнавальних завдань (Г.А. Балл, М. Глушков, А.І. Загвязинський, І.Я. Лернер, Л. Рубінштейн та ін.). В такому випадку, на наш погляд, ефективність навчальної праці студентів буде залежати від самоорганізації.

Ряд учених Б.Г. Ананьїв, С.І. Архангельський, В.П. Беспалько, Н.В. Кузьміна, Є.І. Машбиц, Т.І. Шамова та ін. є прихильниками підходу до навчання як до процесу управління. Вони визначають вчення з принципу активності та свідомості в навчанні. Це означає, що однією з основних цілей навчання і виховання є перехід людини з позиції об'єкта педагогічного впливу в позицію суб'єкта виховання, навчання, самовиховання, самонавчання.

Отже, якщо студента перевести в позицію суб'єкта управління то він стає носієм усіх основних функцій управління, включаючи функції організації і контролю, які в разі віднесеності їх до самого суб'єкту навчання приймають форму самоорганізації і самоконтролю. З позиції теорії управління процес навчання являє собою складну динамічну систему. Діяльність студента в цій системі протікає за схемою: отримання інформації, її переробка, отримання інформації про хід пізнавальної діяльності, внесення в діяльність певних коректив на основі наявного запасу знань або додаткової інформації, знову отримання інформації про хід діяльності і т. д., поки не буде досягнута пізнавальна мета.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>